

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Eğitimde Drama Uygulamasına İlişkin Görüşleri

Preschool Teachers' Opinions on Drama Application in Education

ÖZET

Bu araştırmada, Okul öncesi öğretmenlerinin Eğitimde drama uygulamasına ilişkin görüşleri, günlük eğitim akışlarında dramaya yer vermeleri, drama tekniklerini kullanmalarına dönük algılarının ortaya konulması amaçlanmıştır. Çalışmada nitel araştırma yönteminden fenomenoloji deseni kullanılmıştır. Çalışma grubunu Ankara il merkezi Etimesgut ilçesinde bulunan Şehit Seçkin Çil Anaokulu öğretmenleri oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak görüşme yönteminden yararlanılmıştır. Toplanan Verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Yapılan araştırmada öğretmenlerin eğitimde drama uygulamasının önemine yönelik farkındalıklarının yüksek olduğu görülmüştür. Öğrenim görmüş oldukları üniversitelerde almış oldukları eğitim, meslek yaşantılarında almış oldukları kurslar ve seminerlerle drama uygulamasında gerekli yeterliliğe sahip oldukları anlaşılmaktadır. Günlük eğitim akışlarında sık sık drama etkinliklerine yer vermekte olduklarını belirtmişlerdir. Drama çalışmalarının öğrencileri tüm gelişim alanlarında desteklediğini, öğrencilerin eğlenerek katıldıkları drama çalışmalarının kalıcı öğrenme sağlanmasında çok etkili olduğunu vurgulamışlardır. Genel olarak drama uygulamasında özel bir alana çok ihtiyaç duymadıklarını, drama etkinliğinde her türlü materyalden faydalanabildiklerini ifade etmişlerdir. Drama etkinliği uygularken esas çalışma aşamalarından en çok canlandırma tekniğini tercih ettikleri anlaşılmaktadır. Dramayı uygularken öğrencilerdeki bireysel farklılıklardan ve öğrenci sayılarının fazla olmasından ötürü zorluk yaşadıkları tespit edilmiştir. Öğrencileri guruplara ayırarak ve bireysel çalışmalar yaparak bu zorlukların üstesinden geldikleri anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Drama, Drama Teknikleri, Okul Öncesi Öğretmenleri, Öğretmen Görüşleri

ABSTRACT

In this research, it is aimed to reveal the views of preschool teachers on the application of drama in education, their inclusion of drama in their daily education flows, and their perceptions of using drama techniques. In the study, phenomenology design from the qualitative research method was used. The study group consists of the teachers of Şehit Seçkin Çil Kindergarten located in the Etimesgut district of the city center of Ankara. Interview method was used as data collection tool. Content analysis was used in the analysis of the collected data. In the study, it was seen that teachers' awareness of the importance of drama in education was high. It is understood that they have the necessary competence in drama practice with the education they have received at the universities they have studied, the courses and seminars they have taken in their professional life. They stated that they frequently include drama activities in their daily education streams. They emphasized that drama studies support students in all areas of development, and that drama activities that students participate in by having fun are very effective in providing permanent learning. In general, they stated that they do not need a special area in drama practice and that they can benefit from all kinds of materials in drama activity. It is understood that they mostly prefer the animation technique from the main working stages while applying the drama activity. It has been determined that they have difficulties while applying the drama due to the individual differences in the students and the high number of students. It is understood that they overcome these difficulties by dividing the students into groups and doing individual studies.

Keywords: Drama, Drama Techniques, Preschool Teachers, Teacher Views

ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Araştırma görüşmeler öğretmenlerin uygun olduğu tarih ve saatlerde yüz yüze yapılmıştır. Araştırma Ankara İli Etimesgut İlçesi Şehit Seçkin Çil Anaokulu ile sınırlandırılmıştır. Bu araştırmanın amacı okul öncesi öğretmenlerinin günlük eğitim akışında drama uygulamaya dönük görüşlerini anlamak ve yorumlamaktır. Bu araştırmada okul öncesi öğretmenlerin günlük eğitim akışı planlamalarında drama uygulamalarına verdikleri önem, drama uygulamalarındaki yeterlikleri, drama uygulamalarında yaşadıkları güçlükler ve bu güçlüklerin üstesinden gelme durumları belirlenmeye çalışılmıştır.

Hülya Baysan ¹

How to Cite This Article

Baysan, H. (2025). "Okul Öncesi Öğretmenlerinin Eğitimde Drama Uygulamasına İlişkin Görüşleri" International Social Sciences Studies Journal, (e-ISSN:2587-1587) Vol:11, Issue:4; pp:570-576.
DOI:
<https://doi.org/10.5281/zenodo.15282702>

Arrival: 22 November 2024
Published: 28 April 2025

Social Sciences Studies Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹ Öğretmen, MEB, Ankara, Türkiye.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Drama, okulöncesi öğretmenlerinin, meslek hayatları boyunca genellikle kullandıkları öğretim tekniklerinden biridir. Ayrıca, drama sosyal ortamı içinde çocukların yeni öğrenmeler ve ihtiyaç duyduğu kişisel kazanımlar elde etmesine olanak sağlayan bir yöntem olarak görülmektedir. Bu açıdan bakıldığında da drama okul öncesi eğitiminin vazgeçilmez bir parçası olarak değerlendirilebilir (Aysan, Gürşimşek, Bilen, Yıldız ve Türnüklü, 2004). Okulöncesi eğitim programı içerisinde okul içi öğrenme ortamlarında drama etkinliklerine yer verilmekte hatta ideal bir okulöncesi eğitim sınıfında dramatik oyun merkezinin bulunması önerilmektedir (Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Programı 2024). Öğretmenlerin dramatik oyun merkezlerini sınıf ortamlarına uyarlayarak çocukların bu merkezlerde drama çalışmaları yürütebilmeleri için, meslek yaşamları boyunca drama tekniği hakkında bilgilerini canlı tutmaları gerekmektedir. Dolayısıyla öğretmenlerin drama yöntem ve tekniklerine yönelik görüşleri önemlidir. Bu araştırmada “Okul Öncesi Öğretmenlerinin dramaya yönelik görüşleri nelerdir?” sorusuna yanıt aramak amaçlanmaktadır. Yapılan görüşmelere katılan okul öncesi öğretmenlerinin sorulara açık, net ve samimi cevaplar verdiği kabul edilmiştir. Dramaya en temel olarak; bir düşünceyi beden kullanılarak hareketlerle anlatılmasıdır diyebiliriz. Dramanın genel amaçları yaratıcılık ve estetik becerilerin gelişimini desteklemek, sosyal gelişimi desteklemek, iletişim becerilerinin gelişimini desteklemek, toplumsal değerlerin gelişimini desteklemek, güven duygusunun gelişimini desteklemek, iş birliği yapabilme becerilerini geliştirmek, yeni deneyimler kazandırma ve deneyimleri kullanma olanağı sunmaktadır (Kandır 2003). Soyut ya da somut, duygu, düşünce, olay, hikâye, tasarım vb. şeylerin beden diliyle eyleme dönüşmesidir. Drama yöntemi ile öğrenci düşünür, tasarlar ve planlama yaparak düşüncesini uygulamaya çalışır. Bu yöntem sayesinde yeni davranış öğrenir, yeni duygular tecrübe eder. Drama uygulaması bir öğretim programında böylelikle bir planlama gerektirir.

Drama yöntemiyle birey empatik düşünmeyi öğrenir. Böylece olayları farklı açıdan değerlendirme becerisi kazanır. Farklılıkları kabullenmeyi ve saygı duymayı öğrenir. Duyguların farklı biçimlerde ifade ederek özgüven duygusunu pekiştirir. Yaratıcılık becerisini destekler. Eğitim öğretimde keyif alarak içselleştirilmiş kalıcı öğrenmeyi sağlar. Bu özellikleri ile drama uygulaması; dünyanın modern eğitim sistemi içinde eğitim programlarında sıklıkla kullanılan bir teknik olmayı başarmıştır. Drama tekniği ile öğrenci duygusal otokontrol farkındalığı kazanır ve duyguların değişebilir olduğunu öğrenir. Özgün ifade etme yöntemiyle kendini tanır ve yeteneklerini pekiştirir. Öğrenmenin en keyifli hali olan drama dünyanın en eski yaşantısı olan oyun ile iç içe girmiş bir kavram olmuştur. Birey bebeklik döneminde ilk iletişimi ile beraber oyun oynamaya başlar. Oyunla, eğlenir, öğrenir, hayatı keşfeder, anlamlandırır. Drama ve oyun ne kadar iç içe geçmiş olursa olsun aralarındaki fark dramanın çocukta yeni beceriler, öğrenimler, kazanımlar edinmesini sağlamaktır. Drama, çocuğu merkeze alarak onun öğrenme, yaşamı deneyimleme sürecinde aktif rol almasını sağlamaktadır. Aktif öğrenmenin gerçekleştirildiği drama sayesinde çocuklar, yaratıcı, eleştirel, çok boyutlu ve özgürce düşünebilmekte; bilişsel, sosyal, duygusal, psikomotor yönden gelişim göstermekte, eğlenmekte, empati kurabilmekte, bildiklerini hayata geçirebilmekte ve iş birliği yapma becerilerini geliştirebilmektedirler. Çocukların bir grubun üyesi olmaları, onların toplumun da birer üyesi olduklarını düşünmelerini ve dolayısıyla toplumdaki değerlerden haberdar olmalarını sağlamaktadır. Drama uygulamalarının okul öncesi eğitimdeki önemi oldukça fazladır. Eğitim programında yer verilen drama uygulamalarının oynanarak öğrenme döneminde olan okul öncesi öğrencilerinin tüm gelişim alanlarını önemli ölçüde etkilediği görülmektedir. Drama tekniği ile tüm kavramları vermek mümkün olmayacaktır ancak bu uygulamayı eğitim sürecine sıklıkla dahil etmek eğitim süreçlerini önemli ölçüde etkileyecektir. Çocukların drama uygulamaları ile yaparak ve yaşayarak öğrendikleri bilgiler kalıcı olmakta ve bu bilgileri günlük hayatlarına entegre etmeleri daha rahat gerçekleşmektedir. Çocukların etkin olduğu bu süreçte birbirleriyle ve grup içindeki arkadaşlarıyla etkileşime girdiklerinde özgüvenlerinin geliştiği, kendileriyle barışık ve kabul edebilir hale geldikleri, cesaretlendikleri ve kendilerine daha rahat ifade edebildikleri araştırmalarla ortaya konmaktadır.

DRAMANIN AŞAMALARI

Pek çok eğitim otoritesi ve kuruluş amacı sadece drama olan Çağdaş Drama Derneği'nin yayınlarını incelediğimizde dramanın üç basit basamaktan oluştuğunu görebiliriz. Isınma , Oyun ve Rahatlama olan bu 3 basamak aşağıda açıklanmaktadır.

Isınma; Isınmada amaç çocuğun ilgisini çekerek bedensel ve zihinsel olarak öğrenciyi esas aşamaya hazırlamaktır. Isınma aşamasında yapılan çalışmalar aynı zamanda öğrenciyi esas aşamada kullanılacak pantomim, doğaçlama, canlandırma gibi etkinliklere hazırlar. (Öztürk, 1999; Ömeroğlu Turan ve Can Yaşar, 1999; Okvuran, 2001). Aynı zamanda ısınmaya, etkinliklerle veya oyunlarla bedenini kullanarak, gözlem yaparak, sosyal, duygusal, bilişsel ve psikomotor gelişimlerini desteklemeye yönelik çalışmaların yapıldığı aşamalar da denilebilir. Isınmada başlangıç olarak bireyin kendini ve grubu tanımaya, grubun dinamiğini sağlamaya yönelik çalışmalar yapılır. Daha sonra esas oyun aşamasına geçilir.

Isınma çalışmalarında yürüme, koşma, zıplama, çekme, itme, dönme, yuvarlanma, hayvan taklitleri ve yürüyüşleri farklı zeminlerde yürüme, kukla gibi ya da robot gibi hareket etme gibi aktivitelere sıklıkla yer verildiğini de görebiliriz.

Oynama/ Esas Çalışma / Doğaçlama / vb; Bu aşamada uygulamanın planlanmış bir akışı vardır. Bu akışın öğrencilerin özgürlüklerini etkilemeden yapılmasına gayret gösterilir. Akışı planlanmış bu uygulamanın içine çocuklar kurallara uyum sağlayarak oyunlarını özgürce ilerletmektedirler.

Pantomim; çocukların yaşantıları ya da olayları, konuşmadan, yüz ve mimik, bedensel hareketleri ile canlandırmalarıdır.

Rol Oynama; kendini başkasının yerine koyarak onun gibi yapmak anlamına gelmektedir.

Doğaçlama; planlama yapmadan kendiliğinden gerçekleşen ve bu uygulama ile belirlenen konu üzerinde kazanımlar elde edilmeye çalışılan bir tekniktir. Bu teknik uygulanırken farklı materyallerden de kullanılabilir. Yaratıcılığa dayalı yetenekleri ön plana çıkaran bir. Doğaçlama tekniği oyunun en önemli aşamalarından biridir (Üstündağ, 1998).

Dramatizasyon; okunan hikâye ya da masalı çocukların özgürce canlandırmalarıdır.

Rahatlama ve Değerlendirme, Rahatlama; oyundan sonra çocukların daha sakin bir etkinlikle değerlendirmeye geçiş aşamasıdır. Bu aşamada sakinleştirici bir müzik eşliğinde sözel yönergeler kullanılarak öğrencilerin rahatlama sağlanır. Rahatlamadan sonra **değerlendirme** çalışması yapılarak çocuklara; “neler yaşadınız?”, “neler hissettiniz?”, “nerede zorluk çektiniz?”, “daha başka neler yapılabilir?” gibi sorularla etkinliği kendi ifadelerini kullanarak değerlendirmeleri sağlanır.

DRAMANIN TÜRLERİ

Psikodrama; Kişilik, kişiler arası ilişki, çatışma ve duygu sorunlarının özel dramatik yöntemlerle keşfedildiği bir grupta çalışma yöntemidir. Bireyin yaşamı esnasında söylediği, hissettiği ama düşündüğü ve buna karşılık olarak yaptığı zaman zaman farklı olabilmektedir. Bunun sonucunda ise birey ruhen kötü etkilenerek strese girebilir ve parçalanmaya neden olabilmektedir. İşte tam da bu noktada psikodramanın amacı ise bireyin söz düşünce ve davranışlarında tutarlı olmalarına yardımcı olmaktır. Ancak psikodrama uzman eğitimci tarafından uygulanması gerekmektedir.

Eğitici Drama; Pedagojik drama olarak da isimlendirilmektedir. Genel olarak bakıldığında çocukların tüm gelişim alanlarına yönelik eğitiminde kullanılan bir tekniktir. Bu nedenle diğer iki drama türünü de belirli oranlarda içine alır. Çünkü eğitici drama, çocuğun psikolojik yapısı ve psikolojik yaşantıları konusunda bilinçlenmesini, ihtiyaç duyduğu yaratıcılığı kazanmasını amaçlar. Eğitici drama ile yaratıcı drama arasındaki en önemli fark, eğitici dramanın amacının oyun yaratmak olmaması ve çocukların konuya eğitim amaçlı olarak katılmalarıdır.

Yaratıcı Drama; Çocukların yaratıcılıklarını ve oyun yoluyla hayal güçlerini geliştirmek için yapılan drama etkinliklerine denir. Çocukların yetişkinleri örnek almasından çok yaşam konusunda deneyime ihtiyaçları vardır. İşte bu noktada çocukların en çok yaptıkları olan oyun oldukça önemlidir. Çocuklar yaşama dair birçok şeyi oyun oynarken öğrenirler ve bu öğrenmeler yaparak-yaşayarak olduğu için de son derece etkili ve kalıcı olmaktadır.

Yaratıcı dramaya, oyunlar kurarak çocuğun yaşantılar yoluyla yeni durumlara ve olaylara sağlıklı tepki vermesi ya da uyum sağlaması konusunda yardım etme süreci de denebilir. Bu bakımdan yaratıcı drama, çocuğun oyunlar yoluyla edindiği yaşama dair deneyimlerin doğru ve yerinde deneyimler olması için kontrol altında, önceden tasarlanmış ve bu konuda deneyimli kişiler tarafından yönlendirilerek yapılan bir etkinlik olmalıdır.

OKUL ÖNCESİNDE DRAMANIN ÖNEMİ VE YERİ

Günümüz eğitim sistemi incelendiğinde bilginin, yoğun çevresel uyarıcılar sebebi ile çocuğun kendisi tarafından yapılandırıldığı görülmektedir. Eğitim programındaki yeni bilgiler çocuğun getirdiği bilgilerin üzerine kurulmaktadır. Bu sebeple yapılandırmacı yaklaşım okul öncesi eğitimde giderek daha da önem kazanmaktadır. Sungur'a (2001) ve Açıl'a (2012) göre eğitimde yaratıcı drama, gün geçtikçe yöntem olarak daha fazla uygulanarak çağımızın eğitiminde büyük değişim rolü sergilemektedir. Öğrencilerin öğrenme süreçlerine aktif olarak katıldıkları yapılandırmacı yaklaşımda çocuklar öğrenirken aynı zamanda eğitim sürecini yönetme fırsatı da bulmaktadırlar. Yaşadığımız bu dönemde, bilişim sistemleri, ileri teknoloji, sosyal medya vb. sebeplerin bilginin öğrenciler tarafından kendiliğinden kolayca ulaşılmasına olanak sağladığı görülmektedir. Bu yollarla elde edilen bilgilerin öğrenci tarafından değerlendirilip yorumlanması, gerektiğinde de bu bilgileri hayata geçirmesi ve hatta yeni bilgilerin üretilmesi gibi değişiklikleri de beraberinde getirmiştir. Öğretmen merkezli eğitim sistemi, öğrencinin merkeze alındığı, yöntem olarak da öğrencinin yaparak, yaşayarak ve uygulayarak öğrendiği bir anlayışa doğru

evrilmektedir. Okul öncesi eğitim de öğrencilerin öğretmenleri rehberliğinde eğitim süreçlerine daha etkin katılarak, yaşayarak öğrendikleri bir anlayış etkin olmaya başlamıştır. Günümüz eğitim sisteminde giderek yaygınlaşan drama uygulamalarının okul öncesi eğitimde kullanılmasının çocukların gelişimini desteklemesi açısından çok önemli olduğu yapılan araştırmalarla kanıtlanmıştır. Çocukların tüm gelişim alanlarını olumlu yönde etkileyen drama artık eğitim programlarında sıklıkla kullanılan bir uygulama olmayı başarmıştır. Çocuklar drama yöntemi ile sevgi, saygı, hoşgörü, paylaşma, yardımlaşma gibi değerleri kazanırken, özbakım becerilerini gerçekleştirmeye yönelik de pek çok kazanım elde eder. Drama çocuğun hayal gücünü ve yeteneklerini beslerken aynı zamanda analitik ve eleştirel düşünmesini de sağlar. Eğitimde dramanın kullanılması çocukların eğitimdeki hedeflenen becerileri kolay ve kalıcı bir şekilde kazandırılmasına katkıda bulunduğu gibi aynı zamanda da sosyal, kendine güvenen, yaratıcı, kendini iyi ifade edebilen, başkalarını daha iyi dinleyen bireyler olarak yetiştirilmeleri için de imkân sağlamaktadır. Okul Öncesi öğretmenlerinin eğitimde drama uygulamasına ilişkin görüşlerini ortaya koymayı amaçlayan bu araştırmada; nitel araştırma yöntemi ve fenomenolojik araştırma deseni kullanılmıştır. Bu araştırma öğretmenlerin deneyimlerini öğrenmek ve yorumlamak ile ilgilidir. Örneklemde yer alan tüm katılımcıların çalışılan durumu tecrübe etmiş veya bu olguyla ilgili tecrübeleri olan kişilerle temas etmiş olmaları gereklidir. Çalışma grubu amaca yöneliktir ve çok geniş bir grup oluşturulmasına gerek yoktur (Kocacı,2016). Verilerin elde edilebilmesi için katılımcıların çalışma konusu fenomene ilişkin deneyimlerini ve algılarını ortaya çıkaracak açık uçlu sorular hazırlanmıştır. Araştırmanın evrenini 2021-2022 eğitim – öğretim yılı içinde Ankara'nın Etimesgut ilçesindeki Eryaman bölgesinde bulunan Şehit Seçkin Çil Anaokulunda görev yapan tamamı kadınlardan oluşan okul öncesi öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmada amaçlı örnekleme türlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme stratejisi kullanılmıştır. Bunun için yaş, hizmet yılı ve eğitim durumları farklılık arz eden öğretmenler araştırma grubuna dâhil edilmiştir. Böylece nitel araştırmalarda inandırıcılığın ölçütlerinden biri olan veri çeşitliliği koşulu elde edilmiştir. Katılımcılara ilişkin demografik bilgiler Tablo:1'de sunulmuştur.

TABLolar

Tablo 1: Katılımcılara ilişkin demografik bilgiler

Sıra No	Rumuz	Eğitim Durumu	Hizmet Yılı	Yaş
1	K1	Lisans	14	35
2	K2	Lisans	14	34
3	K3	Lisans	13	36
4	K4	Lisans	11	33
5	K5	Lisans	7	31
6	K6	Lisans	8	31

Tablo 1'de belirtildiği gibi katılımcılardan; 2 öğretmenin 1-10, 6 öğretmenin ise 10-15 hizmet yılına sahip oldukları görülmektedir. Araştırmada katılımcıların özel bilgilerinin gizliliği ilkesine bağlı kalınarak kimliklerini yansıtan bilgilere yer verilmemiştir. Bunun yerine her katılımcıya “K1” ile “K6” arasında bir kod adı verilmiştir.

Okul Öncesi öğretmenlerinin eğitimde drama uygulamasına ilişkin görüşlerini belirlemek üzere görüşme tekniği kullanılmıştır. Betimleyici görüşme formları öğretmenlerin uygun oldukları tarih ve saatler de yüz yüze soru cevap şeklinde doldurulmuştur. Konu hakkında literatür taraması ve incelemeler yapılmış, bu doğrultuda öğretmen görüşlerinin net olarak yansıtılabilmesi amacıyla açık uçlu yorumlanabilir sorular içeren betimleyici görüşme formu hazırlanmıştır. Belirlenen öğretmenlerden katılım onayı alındıktan sonra nitel araştırmalarda inandırıcılık ölçütlerine uygun olması amacı ile katılımcılardan görüşme sonrası cevapları kendi el yazıları ile tekrar yazmaları istenmiştir. Katılımcı tarafından anlaşılmayan sorular aynı anlam içeren farklı ifadeler ile tekrar sorulmuştur. Görüşmeler genel olarak 30 dakika ile 45 dakika arasında sürmüştür. Görüşme yoluyla toplanan veriler içerik analizi tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. Görüşme formlarında kullanılan sorulardaki metin içeriklerinin ortak noktaları ortaya çıkarılarak temalara dağıtılmıştır.

Tablo 2.1: Katılımcılar görüşme formlarında ki eğitimde drama uygulamasının önemine yönelik sorulmuş 1,2 ve 5. sorulara verdikleri cevaplar.

Bir Eğitim Programında Drama Çalışması Ne Kadar Önemlidir?	Çok Önemlidir	Önemlidir	Önemli Değildir
	5	1	0

Tablo 2.1 incelendiğinde; Katılımcı öğretmenlerden, 5'i eğitim programında drama çalışmasının çok önemli olduğunu ifade ederken 1' i drama çalışmasının önemli olduğunu ancak tek başına yeterli olmadığını belirtmiştir. Çok önemli olduğu düşüncesinde olan öğretmenler; drama çalışmalarının hayatı deneyimleme fırsatı sunduğunu, yaparak, yaşayarak kalıcı öğrenmelerin gerçekleştiğini, eğlenerek öğrenme imkânı sağladığını, öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirdiğini, tüm gelişim alanlarını bütüncül olarak desteklediğini ifade etmişlerdir. Sadece önemli olduğunu düşünen öğretmen ise drama çalışmasının tek başına yeterli olmadığını bireysel farklılıklardan ötürü bazen çocukların ilgisini çektiğini belirtmiştir.

Tablo 2.2: Katılımcılar görüşme formlarında ki eğitimde drama uygulamasının önemine yönelik sorulmuş 1,2 ve 5.sorulara verdikleri cevaplar.

Drama Konusunda Yeterli Bilgiye Sahip misiniz?	Yeterli Bilgiye Sahibim	Az Bilgiye Sahibim	Yeterli Bilgiye Sahip Değilim
	6	0	0

Katılımcı öğretmenlerin 6 sı da drama konusunda yeterli bilgiye sahip olduklarını düşünmektedir. Yapılan görüşmelerde katılımcılar özellikle üniversite aldıkları drama eğitiminin yeterli bilgiye sahip olmalarında oldukça önemli bir yere sahip olduğu vurgusunu yapmışlardır. Bununla birlikte mesleki yaşantılarında hizmet içi seminerler ve kurslarla bilgilerini pekiştirdiklerini belirtmişlerdir. Katılımcı öğretmenlerden 1 tanesi tüm bu çalışmalarla beraber kendi imkânı ile 3 kur drama kursu aldığını belirtmiş özellikle bu kursun drama etkinlikleri planlarken oldukça çok faydası olduğunu ifade etmiştir

Tablo 2.3: Katılımcılar görüşme formlarında ki eğitimde drama uygulamasının önemine yönelik sorulmuş 1,2 ve 5. sorulara verdikleri cevaplar.

Drama Çalışmaları Öğrenciler Açısından Ne Kadar Verimlidir?	Çok Verimli	Az Verimli	Verimli Değil
	6	0	0

Tablo 2.3 incelendiğinde katılımcı öğretmenlerin 6 sı da drama çalışmalarının öğrenciler açısından çok verimli olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcılar drama çalışmalarının öğrencilerin severek keyifle uyguladıkları bir çalışma olduğunu ifade ederken dramanın ayrıca aylık planlarda hedeflenen kazanım ve göstergelerin gerçekleştirilmesinde iyi bir araç olduğunu vurgulamışlardır.

Tablo 3.1. Katılımcılara görüşme formlarında ki eğitimde drama uygulamasının önemine yönelik sorulmuş 3,4,6,7,8. sorulara verdikleri cevaplar.

Öğretim programınızda drama çalışmalarına hangi sıklıkla yer veriyorsunuz?	Hergün	Genellikle (Haftada 3-4 gün)	Nadiren (Haftada 1 gün)
	1	5	0

Tablo 3.1. incelendiğinde katılımcı öğretmenlerden 1 tanesi öğretim programında her gün drama etkinliğine yer verdiğini belirtirken, diğer 5 katılımcı öğretmen genellikle haftada 3-4 gün drama çalışması yaptıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 3.2. Katılımcılara görüşme formlarında ki eğitimde drama uygulamasının önemine yönelik sorulmuş 3,4,6,7,8. sorulara verdikleri cevaplar.

Programınızda olmasa bile kendiniz bir drama çalışması planlıyor ve uyguluyor musunuz?	Sıklıkla	Bazen	Hiç
	1	5	0

Tablo 3.2. incelendiğinde katılımcı öğretmenlere bu soru yöneltildiğinde, 4.2.1. tablo ile bağlantılı olarak aylık plan ve günlük planlarında drama çalışmalarına yer verdikleri görülmüştür, ancak öğretmenlerden 1 tanesi planlanmamış bile olsa gün içinde mutlaka kendisi planlayarak drama çalışması yaptığını belirtmiştir. Diğer 5 katılımcı ise planlanmamış olsa da bazen kendileri planlayarak drama çalışması yaptıklarını söylemişlerdir.

Tablo 3.3. Katılımcılara görüşme formlarında ki eğitimde drama uygulamasının önemine yönelik sorulmuş 3,4,6,7,8,9. sorulara verdikleri cevaplar.

Drama çalışması planlarken nelere dikkat ediyorsunuz?	Sınıfın yaş grubuna	Öğrencilerin aktif katılımına	Öğrencilerin gelişim seviyelerine	Sınıfının mevcuduna	Planımda bulunan kazanım ve göstergelere göre
	3	0	6	0	4

Tablo 3.3. incelendiğinde katılımcı öğretmenler drama çalışması planlarken çocukların gelişim seviyelerini dikkate aldıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerden 3 tanesi aynı zamanda sınıfın yaş gurubu ve kazanım göstergelerini de dikkate alarak planlama yaptıklarını belirtmişlerdir. 1 katılımcı öğretmen ise drama çalışması planlarken hem çocukların seviyelerine, yaş guruplarına ve kazanım göstergelere dikkat ettiğini ifade etmiştir.

Tablo 3.4. Katılımcılara görüşme formlarında ki eğitimde drama uygulamasının önemine yönelik sorulmuş 3,4,6,7,8. sorulara verdikleri cevaplar.

Drama çalışmasını yapabilmek için özel bir alana ihtiyaç var mıdır?	Evet	Hayır
	2	4

Tablo 3.4. incelendiğinde, katılımcı öğretmenlerden sadece 2 tanesi drama uygulamalarında özel bir alana ihtiyaç olmadığını, dramanın her yerde uygulanabilme özelliği olduğunu söylemiştir. 4 katılımcının görüşlerinde drama çalışmalarının kaliteli, verimli ve amaca hizmet eder nitelikte olabilmesi için özel bir alana duyulan ihtiyaç ön plana çıkmaktadır.

Tablo 3.5. Katılımcılara görüşme formlarında ki eğitimde drama uygulamasının önemine yönelik sorulmuş 3,4,6,7,8. sorulara verdikleri cevaplar.

Drama etkinliği planlarken esas çalışma (oynama) aşamalarından hangisini kullanıyorsunuz?	Canlandırma	Dramatizasyon	Yaratıcı Drama	Rol Alma	Doğaçlama	Pantomim	İhtiyaca bağlı olarak hepsi

Tablo 3.5. incelendiğinde katılımcı öğretmenlerin hepsi drama çalışma aşamalarından özellikle canlandırmayı tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Canlandırmanın öğrenciler üzerinde etkili olduğunu empati kurma özelliğinden ötürü verilmek istenen kazanımın öğrenciler tarafından gerçekleşmesinde daha kalıcı olduğunu vurgulamışlardır. Canlandırma tekniğiyle beraber farklı 3 öğretmen dramatizasyon, yaratıcı drama ve doğaçlama tekniklerinden de faydalandıklarını dile getirmişlerdir. Pantomim çalışmasının okul öncesi öğrencileri için çok uygun olmadığı için tercih edilmediği katılımcı tüm öğretmenlerin ortak ifadesidir.

Tablo 4.1. Katılımcılara görüşme formlarında ki öğretmenlerin drama uygulamasında karşılaştıkları sorunlara yönelik sorulmuş 9. soruya verdikleri cevaplar aşağıdaki tablolarda gösterilmiş ve yorumlanmıştır.

Drama uygulamalarınızda karşılaştığımız güçlükler var mıdır?	Evet	Hayır
	5	1

Tablo 4.1. incelendiğinde katılımcı öğretmenlerden sadece 1 tanesi herhangi bir güçlük yaşamadığını belirtmiştir. Diğer 5 katılımcı öğretmen ise sınıftaki öğrenci sayılarının fazla olmasının drama çalışmalarını olumsuz etkilediğini ifade etmişlerdir. Kalabalık guruplarda öğrencilerin çok çabuk dikkatlerinin dağıldığını bu yüzden dağılmalar yaşandığını belirten öğretmenler bu yüzden gurubu yönetmekte sıkıntı yaşadıklarını dile getirmişlerdir. 1 katılımcı ayrıca kendini ifade etmekte zorlanan öğrenciler sebebi ile de güçlük yaşadığını söylemiştir.

Tablo 4.2. Katılımcılara görüşme formlarındaki öğretmenler eğitimde drama uygulamasında karşılaştıkları güçlüklerin üstesinden nasıl geldiklerine yönelik 10. soruya verdikleri cevaplar aşağıdaki tablolarda gösterilmiş ve yorumlanmıştır.

Drama uygulamalarınızda karşılaştığımız güçlükler var ise bunların üstesinden nasıl gelmektesiniz?	Öğrencileri guruplara bölerim	İhtiyacı olan öğrencilerle özel çalışma yaparım	Öğrenme ortamlarını dönüştürürüm	Farklı teknikler kullanırım.	Uygulama süresini kısaltırım.
	2	1	1	3	2

Tablo 4.2. incelendiğinde, 2 katılımcı öğretmen kalabalık öğrenci sayılarını guruplara böldüklerinde drama çalışmalarını daha verimli uyguladığını belirtmiştir. 1 öğretmen kendisinin iyi ifade edemediği için drama çalışmalarında zorlanan çocuklar için farklı etkinlikler planlayarak bu çocukların dramaya katılım sağlamalarına yardımcı olduğunu belirtmiştir. 1 katılımcı planlanan drama etkinliklerinin özelliklerine göre sınıf ortamını dönüştürmenin çok faydası olduğunu söylemiştir. 3 öğretmen farklı teknikler kullanarak zorlukların üstesinden geldiğini belirtirken 2 öğretmen de drama uygulamasının süresini kısaltarak çözüm bulduğunu ifade etmiştir.

Drama tekniklerinin uygulama sıklığının artmasına yönelik önerileriniz nelerdir?

Katılımcılar bu soruya genel olarak öğretmenlerin uygulama becerilerini geliştirmelerine yönelik atölye, kurs, seminer gibi eğitimler almanın drama uygulamalarının sıklığını artırmada etkili olacağını belirterek cevap vermişlerdir. Uygun eğitim ortamlarının oluşturulmasının ve okul idarecileri tarafından okulda güncel drama eğitimleri içeren projelerin yürütülmesinin önemine vurgu yapılmıştır. Yapılan araştırmada; araştırma yapılan devlet okulu öğretmenlerinin genç ve orta yaş bir nüfusa sahip olduğu görülmektedir. Katılımcılarla yapılan görüşme de öğretmenlerin okul öncesi eğitimde drama uygulamasının önemi ile ilgili farkındalıklarının yüksek olduğu tespit edilmiştir. Tüm katılımcı öğretmenler drama çalışmalarının öğrenciler eğlenerek kalıcı öğrenme sağladığını, sosyal, duyuşsal, bilişsel, psikomotor tüm gelişim alanlarını desteklediğini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin drama ile ilgili temel bilgilere sahip oldukları anlaşılmaktadır. Bulgular Aslan (2014) çalışmasında elde ettiği yaratıcı drama özyeterliklerinin yüksek olduğu bulgusuyla benzerlik göstermektedir. Öğretmenler özellikle üniversite eğitimlerinde almış oldukları drama derslerinin eğitim anlamında kendilerine çok şey kattığını belirtmişlerdir. Bunun dışında Millî Eğitim Bakanlığının ve Millî Eğitim Müdürlüklerinin düzenlediği seminerler ve hizmet içi eğitimlerden ve aldıkları özel kurslardan da faydalandıklarını, okullarında projeler dâhilinde düzenlenen atölye çalışmaları ile bilgilerini güncelleyebildiklerini ifade etmişlerdir. Drama hakkındaki temel bilgiye sahip olma derecesinin drama etkinliğinin uygulanmasında önemli bir etkisi olduğu görülmektedir. Sonuç olarak katılımcı öğretmenlerin aldıkları eğitimlerle drama ile ilgili yeterli bilgiye sahip oldukları anlaşılmaktadır. Yapılan görüşmelerde katılımcı öğretmenlerin genelinin sıklıkla öğretim programlarında drama etkinliğine yer verdikleri görülmüştür. Sungur'a (2001) ve Açıl'a (2012) göre eğitimde yaratıcı drama, gün geçtikçe yöntem olarak

daha fazla uygulanarak çağımızın eğitiminde büyük değişim rolü sergilemektedir. Katılımcılar gün içinde ihtiyaç duyarlarsa eğitim planlarında yer almasa da drama etkinlikleri uyguladıklarını belirtmişlerdir. Katılımcı öğretmenler drama etkinliği hazırlarken çocukların yaşlarına, hazır bulunuş durumlarına, programlarındaki kavram ve kazanımlara göre planlama yaptıklarını belirtmişlerdir. Araç gereç olarak ise sınıfta bulunan her materyali kullandıkları ayrıca planladıkları drama etkinliğinin özelliğine göre kukla, kostüm, artık materyallerden de faydalandıkları anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin drama çalışmasını planlarken, ısınma, oyun ve değerlendirme aşamalarını uyguladıkları görülmüştür. Öğretmenlerin drama uygularken, esas çalışma aşamalarından en çok canlandırma tekniğini tercih ettikleri anlaşılmaktadır. Canlandırmaya yönelik oyunları çocukların daha rahat uyguladıklarını belirten öğretmenler bu tekniğin kalıcı öğrenmede daha etkili olduğunu düşünmektedirler. Canlandırmanın dışında öğretmenlerin yaratıcı drama, doğaçlama, dramatisasyon tekniklerini kullanarak drama uyguladıkları anlaşılmaktadır. Drama sürecinde ulaşılması hedeflenen amaca yönelik olarak kullanılan birçok teknik vardır. Bu teknikler genel olarak; rol oynama, pantomim, doğaçlama, parmak oyunu, taklidi oyun, hayali oyun, rol değiştirme, kukla draması, hikâye canlandırma ve müzikle dramadır. Katılımcı öğretmenlerin sınıfların kalabalık olması sebebi ile drama uygularken çocukların dikkatini toplamakta ve planlanan çalışmayı uygulamakta zorluklar yaşadıkları anlaşılmaktadır. Aynı zamanda sınıflarda öğrencilerin bireysel farklılıklarının planlanan drama akışını olumsuz etkilediğini bu tip sebeplerden ötürü drama uygulamakta zorlandıkları anlaşılmaktadır. Bahsedilen sorunlardan hareketle drama uygulamaları en fazla 10-12 kişilik gruplarla yapılmalı ve grubu oluşturan çocukların yaşları, gelişim düzeyleri ve bireysel özellikleri önceden tespit edilerek drama etkinlikleri belirlenmelidir. Bu çalışmaların sonuçlarından da yola çıkılarak aşağıdaki önerilerde bulunabiliriz; Devlete bağlı anaokullarındaki öğretmenlerin günlük eğitim akışında Drama uygulamalarına daha sık yer verebilmeleri için: Millî Eğitim Bakanlığının Öğretmenlere Drama kurslarının çoğaltılması ve bu kursların uygulamaya yönelik olması gerekmektedir. Üniversitelerde verilen güncel drama derslerinin devlete bağlı anaokullarındaki öğretmenlere ulaşması için projeler geliştirilmelidir. Devlete bağlı okulların idarecileri tarafından düzenli olarak drama atölyeleri planlanmalıdır. Millî Eğitim Bakanlığı devlete bağlı tüm anaokullarına drama uygulamalarını destekleyecek donanım ve materyal sağlamalıdır.

KAYNAKÇA

Aysan, Gürşimşek, Bilen, Yıldız ve Türnüklü, (2004).Aysan, F. Gürşimşek, I. Bilen, S. Yıldız, V. ve Türnüklü, A. (2004). Öğretmen adaylarının okul öncesi sanat etkinliklerine ve kendi yeterliklerine ilişkin görüşleri. Erken Çocukluk Eğitiminde Sanat Sempozyumu, Morpa Yayınları, İstanbul.

Aslan, G. (2014). Öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algılarının incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Niğde Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Niğde.

Açıl (2012). Fen eğitiminde yaratıcı drama yönteminin ilköğretim öğrencilerini bilimsel yaratıcılıklarına ve akademik başarılarına etkisi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İzmir.

Fazlıoğlu, (2011). Dramanın çocuk gelişimine etkisi. İlköğretimde Drama. (Ed. Aysel Köksal Akyol). Kriter Yayınları. İstanbul.

Kandır 2003. Yaratıcı dramanın okul öncesi eğitim programlarındaki yeri ve hedefleri. Okul öncesi eğitimde drama teoriden uygulamaya. Kök Yayıncılık. Ankara.

Öztürk, 1999; Ömeroğlu Turan ve Can Yaşar, 1999; Okvuran, 2001; Köksal Akyol, A. 2008. Anaokulu Öğretmenlerinin Eğitim Programlarında Drama Etkinliklerine Yer Verme Durumlarının İncelenmesi. Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 17, Sayı 1, 2008, s.169-188

Sungur'a (2001) ve Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İzmir.

Sungur, N. (2001). Yaratıcı okul düşünen sınıflar. İstanbul: Evrim Yayınevi

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Okul Öncesi Programı 2024